

XÂY DỰNG NHÀ Ở CHO NGƯỜI CÓ CÔNG VÌ sao chậm tiến độ?

Ngày 26/4/2013, Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 22/2013/QĐ-TTg về hỗ trợ người có công với cách mạng về nhà ở. Sau 6 năm triển khai, việc hỗ trợ cải thiện nhà ở cho người có công được đánh giá là chậm tiến độ. Đây là nguyên nhân dẫn đến tình trạng này, cần những giải pháp gì để hoàn thành mục tiêu đề ra là vấn đề nhận được nhiều sự quan tâm trong thời gian qua.

KỶ I: CHỦ TRƯỞNG VỀ, NIỀM VUI CHƯA TRỌN

Hân hoan chờ đón có nhà mới

Quyết định số 22 được ban hành và triển khai thực sự là tin vui với nhiều gia đình người có công (NCC) có hoàn cảnh khó khăn có nhu cầu cải thiện nhà ở. Triển khai thực hiện Quyết định số 22, UBND tỉnh đã ban

hành quyết định kiện toàn Ban Chỉ đạo thực hiện để án hỗ trợ, cải thiện nhà ở cho NCC đồng thời ban hành quyết định phê duyệt để án hỗ trợ NCC với cách mạng về nhà ở trên địa bàn tỉnh, giai đoạn 2013 - 2014, giao Sở Xây dựng là cơ quan thường trực Ban Chỉ đạo. Theo đề án

UBND tỉnh phê duyệt, toàn tỉnh có 25.830 hộ NCC với cách mạng có nhu cầu được hỗ trợ nhà ở, trong đó số hộ xây mới là 15.827 hộ và 10.003 hộ sửa chữa. Căn cứ tình hình thực tế, đến năm 2017, UBND tỉnh ban hành Quyết định số 2144 kiện toàn Ban Chỉ đạo để án và

giao Sở Lao động - Thương binh và Xã hội là cơ quan thường trực thực hiện để án. Qua quá trình triển khai, đã có 15.221 hộ được UBND tỉnh phê duyệt danh sách đủ điều kiện hỗ trợ xây mới hoặc sửa chữa nhà ở (đạt 59% số hộ của để án), còn 10.609 hộ phải tiếp tục rà soát lại (chiếm 41%). Đến cuối tháng 3/2019, các địa phương đã nghiệm thu công trình và tiến hành giải ngân, thanh toán kinh phí hỗ trợ đến 14.244 hộ (trong đó xây mới cho 9.328 hộ, sửa chữa cho 4.916 hộ), còn 977 hộ chưa giải ngân kinh phí, nguyên nhân chủ yếu là do hộ chưa hoàn thành công trình, một số hộ không còn nhu cầu hỗ trợ.

Trong hơn 14.000 hộ NCC đã được hưởng niềm vui có nhà mới, chúng tôi đã đến gia đình mẹ Lê Thị Chung, thôn Hải Long, xã Đông Hoàng (Tiền Hải) để chia sẻ niềm vui cùng gia đình. Mẹ Chung năm nay đã gần 90 tuổi, mẹ có con trai hy sinh trong cuộc kháng chiến chống Mỹ cứu nước. Hơn 50 năm mẹ phải sống trong căn nhà cấp 4 chật chội, xuống cấp, nhiều năm trước mẹ đã muốn sửa nhà nhưng vì hoàn cảnh khó khăn, con cái cũng nghèo khó nên mẹ đành ở trong căn nhà cũ. Mong ước của mẹ là trong những năm tháng cuối đời có một căn nhà chắc chắn để ở, để thờ cúng tổ tiên và người con trai đã anh dũng hy sinh vì đất nước. Sau một thời gian xét duyệt, năm 2017, gia đình mẹ được hỗ trợ 40 triệu đồng để xây mới nhà, đến nay được ở trong ngôi nhà kiên cố mẹ Chung xúc động chia sẻ: Cả cuộc đời mẹ sống trong ngôi nhà xuống cấp, nay được ở trong ngôi nhà mới, yên tâm khi mùa mưa bão về, mẹ thấy rất vui và cảm động trước sự quan tâm của Đảng, Nhà nước cũng như các cấp chính quyền, các tổ chức, đơn vị.

Xây dựng nhà ở cho người có công tại xã Thái Phúc (Thái Thụy).

Có chung niềm vui như mẹ Chung, niềm vui cũng vừa đến với gia đình bà Nguyễn Thị Lơ, vợ liệt sĩ, xã Xuân Hòa (Vũ Thư). Bà Lơ chia sẻ: Sau 20 năm sống trong căn nhà lợp bằng proximăng, rộng 18m² chật chội, ẩm thấp, tháng 4/2019 gia đình tôi được Đảng, Nhà nước hỗ trợ kinh phí 40 triệu đồng, huyện huy động nguồn xã hội hóa được 60 triệu đồng giúp gia đình tôi xây mới lại nhà. Nếu không có số tiền này chắc không bao giờ tôi có căn nhà kiên cố để ở và thờ cúng tổ tiên, người thân.

Hơn 14.000 hộ NCC đã được hỗ trợ xây, sửa nhà ở là hơn 14.000 niềm vui của các gia đình có công với cách mạng trước sự quan tâm của Đảng, Nhà nước, chính quyền địa phương. Không chỉ được xây dựng, sửa chữa nhà ở từ nguồn kinh phí hỗ trợ của Nhà nước là 40 triệu đồng đối với hộ xây mới, 20 triệu đồng đối với hộ sửa chữa, nhiều địa phương trong tỉnh còn tích cực huy động

nguồn lực xã hội hóa để có thêm kinh phí hỗ trợ xây dựng nhà ở cho những hộ NCC đặc biệt khó khăn như gia đình bà Nguyễn Thị Lơ là một ví dụ. Việc hỗ trợ kinh phí xây dựng nhà ở cho NCC khẳng định chính sách rất kịp thời và ý nghĩa của Đảng và Nhà nước đối với NCC với cách mạng, giúp các gia đình "an cư lạc nghiệp", mang niềm hạnh phúc lớn đến với các gia đình.

Niềm vui chưa trọn

Việc triển khai thực hiện hỗ trợ cải thiện nhà ở cho NCC với cách mạng đã mang niềm vui, hạnh phúc đến với nhiều gia đình song bên cạnh đó cũng còn không ít trăn trở. Trong danh sách của để án hỗ trợ xây mới, sửa chữa nhà ở cho NCC năm 2013, mẹ liệt sĩ Nguyễn Thị Sơn, thôn Lang Trung, xã Trung An (Vũ Thư) thuộc đối tượng được hỗ trợ xây dựng nhà ở. Theo hồ sơ xét duyệt, mẹ Sơn thuộc diện đối tượng ưu tiên 1 và có quyết định được hỗ trợ kinh phí xây nhà năm 2017. Nhưng mong ước có một ngôi nhà mới để sống những năm tháng cuối đời của mẹ Sơn không thể trở thành hiện thực. Cuối năm 2017, sau nhiều năm chờ đợi để được xây nhà, ở độ tuổi trên 90, sức khỏe yếu, mẹ Sơn đã ra đi. Tâm sự với chúng tôi, các con của mẹ Sơn chia sẻ: Lúc còn sống, mẹ tôi luôn ao ước được sống trong căn nhà mới. Chúng tôi rất muốn xây nhà để thỏa ước tâm nguyện của mẹ nhưng do hoàn cảnh khó khăn nên không thể thực hiện được điều này. Đến lúc có thể được cấp tiền hỗ trợ để xây nhà thì mẹ tôi lại không còn.

Từ khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 22 đến khi có kinh phí trung ương cấp về tỉnh để giải ngân đến các hộ gia đình được hỗ trợ xây mới, sửa chữa nhà ở vào năm 2017 là hơn 4 năm chờ đợi. Tuổi cao, sức khỏe yếu, rất nhiều người

có công như mẹ Sơn đã ra đi khi chưa kịp đón nhận niềm vui. Song cùng với những người chưa kịp nhận niềm vui ở nhà mới thì cũng có không ít người đã được ở nhà mới nhưng khi ra đi, họ chưa biết liệu con cháu mình có được hưởng chế độ này hay không. Anh Nguyễn Văn Bắc, xã Nam Chính (Tiền Hải) cho biết, mẹ anh là bà Hoàng Thị Hiền được tặng huân huy chương, thuộc đối tượng được hỗ trợ xây mới nhà ở. Để được tâm nguyện của mẹ, khi được phê duyệt trong danh sách hỗ trợ xây mới nhà ở, dù chưa được hỗ trợ kinh phí song các con cháu vẫn quyết định gom góp, vay mượn tiền để xây nhà mới cho mẹ. Ở được hơn hai năm trong ngôi nhà mới, vào năm 2015 mẹ Hiền đã ra đi. Song đến thời điểm này cả gia đình không biết liệu có được hỗ trợ tương đương hỗ trợ xây dựng nhà ở. Theo hồ sơ xét duyệt, mẹ Sơn thuộc diện đối tượng ưu tiên 1 và có quyết định được hỗ trợ kinh phí xây nhà năm 2017. Nhưng mong ước có một ngôi nhà mới để sống những năm tháng cuối đời của mẹ Sơn không thể trở thành hiện thực.

Cuối năm 2017, sau nhiều năm chờ đợi để được xây nhà, ở độ tuổi trên 90, sức khỏe yếu, mẹ Sơn đã ra đi. Tâm sự với chúng tôi, các con của mẹ Sơn chia sẻ: Lúc còn sống, mẹ tôi luôn ao ước được sống trong căn nhà mới. Chúng tôi rất muốn xây nhà để thỏa ước tâm nguyện của mẹ nhưng do hoàn cảnh khó khăn nên không thể thực hiện được điều này. Đến lúc có thể được cấp tiền hỗ trợ để xây nhà thì mẹ tôi lại không còn.

Từ khi Thủ tướng Chính phủ ban hành Quyết định số 22 đến khi có kinh phí trung ương cấp về tỉnh để giải ngân đến các hộ gia đình được hỗ trợ xây mới, sửa chữa nhà ở vào năm 2017 là hơn 4 năm chờ đợi. Tuổi cao, sức khỏe yếu, rất nhiều người

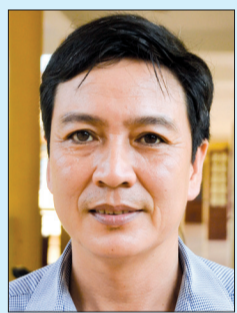
(còn nữa)

TRẦN HƯƠNG - NGUYỄN CƯỜNG

Căn nhà của ông Mai Xuân Hạnh, xã Vũ Vinh (Vũ Thư) xây dựng từ năm 2015 đến nay chưa được hỗ trợ kinh phí do cả bố và mẹ đều đã mất.

Ông Phạm Chí Dũng, Phó Trưởng phòng Lao động - Thương binh và Xã hội huyện Vũ Thư

Huyện Vũ Thư cũng như nhiều huyện, thành phố trong tỉnh khi triển khai Quyết định số 22 của Thủ tướng Chính phủ ngoài nguồn kinh phí được hỗ trợ của Nhà nước huyện cũng tích cực huy động nguồn xã hội hóa để xây dựng nhà ở cho người có công. Tuy nhiên, do thời gian triển khai xây dựng nhà ở kéo dài nhiều đối tượng cao tuổi đã mất, chuyển chỗ ở, nhiều trường hợp đã xây nhà nhưng chưa được hỗ trợ... Hiện nay, qua rà soát toàn huyện Vũ Thư còn 15 trường hợp thuộc diện hỗ trợ kinh phí cải thiện nhà ở nhưng đều đã mất cả vợ lẫn chồng. Các trường hợp này đều sống cùng con khi họ còn sống nhưng đến nay con họ vẫn chưa được hỗ trợ kinh phí. Vì vậy, huyện rất mong tỉnh và các sở, ngành liên quan sớm có cơ chế hỗ trợ để các gia đình không phải chờ đợi, mong ngóng.

Ông Vũ Thanh Lộc, cán bộ lao động - thương binh và xã hội xã Nam Chính, huyện Tiền Hải

Xã Nam Chính hiện còn 1 trường hợp là đối tượng huân huy chương chưa được hỗ trợ kinh phí để xây nhà. Thực tế căn nhà được xây mới khi đối tượng hưởng trực tiếp còn sống, sau một thời gian sống cùng với con cháu, do tuổi cao, sức yếu đối tượng đã mất đến nay gia đình vẫn chưa được hỗ trợ kinh phí. Theo Nghị quyết số 63 của Chính phủ ban hành ngày 25/7/2017: "Đối với trường hợp thuộc diện được hỗ trợ mà cả người có công và vợ (chồng) của người đó đều đã chết, hiện nay con của họ đang sinh sống tại nhà ở đó thì các địa phương rà soát có thể từng trường hợp, nếu con của họ thực sự có khó khăn về nhà ở thì UBND các tỉnh, thành phố trực thuộc Trung ương chủ động bố trí kinh phí từ ngân sách địa phương và các nguồn khác để thực hiện hỗ trợ". Vì vậy, tôi mong tỉnh và các cấp, các ngành chủ động bố trí kinh phí để sớm hỗ trợ kinh phí cho thân nhân đối tượng.

Ông Mai Xuân Hạnh, xã Vũ Vinh, huyện Vũ Thư

Bố mẹ tôi là đối tượng huân huy chương được hỗ trợ kinh phí để cải thiện nhà ở. Năm 2014, gia đình vay mượn tiền để xây mới lại căn nhà cấp 4 đã xuống cấp với mong muốn bố mẹ được ở trong căn nhà kiên cố là tuổi già. Hơn 3 năm sống cùng bố mẹ, đến năm 2017 do tuổi cao cả hai bố mẹ tôi đều đã mất mà vẫn chưa được hỗ trợ kinh phí. Tiền vay mượn xã nhà đến nay chưa trả hết, vì vậy tôi mong muốn tỉnh sớm có chỉ đạo cụ thể để hỗ trợ kinh phí cho gia đình tôi.

Dưới cái nắng chói chang của mùa hè không ai bảo ai nhưng đến đúng giờ quy định chị em phụ nữ xã Vũ Công lại nhộn nhịp ra đường làm nhiệm vụ. Họ hồ hởi nói chuyện, kể cho nhau những chuyện thường ngày, cùng ngắm những đường hoa rực rỡ do chính mình làm ra. Nhiều khi do bận công việc đồng áng, gia đình họ còn rủ nhau ra đường làm tới để ngày nào hoa cũng được khoe sắc. Bà Lê Thị Sen, thôn Thái Công Nam cho rằng việc trồng hoa, làm cỏ vệ sinh ven đường đến nay không thể thiếu trong công việc hàng ngày của các chị em nơi đây. Việc làm này như một món ăn tinh thần để mỗi hội viên thêm yêu đời, cuộc sống thêm phần ý nghĩa. Hạnh phúc nhất là các tuyến đường hoa do phụ nữ làm nhưng cả xã hội cùng được ngắm, được nhận những lời khen ngợi từ các tầng lớp nhân dân đã trở thành động lực để hội viên tiếp tục hành động.

Bà Hồ Thị Lan, Phó Chi hội trưởng Chi hội Phụ nữ thôn Công Bình, xã Bình Định cho biết: Trước đây, các tuyến đường của thôn cỏ mọc um tùm, hàng tháng phải làm cỏ tới 3 lần. Từ khi có sự chỉ đạo của xã và Hội Liên hiệp Phụ nữ xã, chị em trong thôn đã trồng các hàng hoa không chỉ tạo cảnh quan môi trường xanh - sạch - đẹp mà còn giảm được việc làm cỏ còn 1 lần/tháng. Phụ nữ trong thôn rất tự hào, phấn khởi vì đoạn đường do mình quản lý đã được Đảng ủy, chính quyền xã và hội phụ nữ các cấp ghi nhận, đánh giá cao. Bà Phạm

Rực rỡ sắc hoa

Miền là hoa, thấy đẹp là đưa ra đường trồng; không ai biết tên chính xác của hoa là gì nhưng đều khẳng định cứ làm cho đẹp đường, đẹp xóm thay đổi diện mạo ở các vùng quê bằng những con đường hoa rực rỡ trải khắp xóm làng.

Đường hoa ở xã Vũ Công (Kiến Xương).

Thị Loan, thôn Công Bình chia sẻ: Được giao nhiệm vụ trồng 25m hoa ven đường cạnh nhà,

từ nhiều năm nay hàng ngày tôi đều tranh thủ thời gian để chăm sóc, tưới, làm cỏ cho hoa

bảo đảm đoạn đường luôn rực rỡ sắc màu. Từ ngày trồng hoa, đường làng ngõ xóm sạch đẹp,

không còn tình trạng vút rác bừa bãi, nhà nhà đẹp hơn, cuộc sống văn minh hơn.

Những việc làm của phụ nữ Kiến Xương đã không chỉ tạo nên một khung cảnh nông thôn mới đẹp nên thơ, trù phú mà còn lay động đến trái tim của nhiều người. Chị Đặng Thị Thu, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Thanh Tân cho biết: Việc xây dựng con đường hoa của chị em phụ nữ xã đã được cán bộ và nhân dân đánh giá cao. Đến nay mô hình đã nhận được 10 bài thơ của 10 tác giả là các ông, các bác trong câu lạc bộ thơ xã Thanh Tân và của khách qua đường viết ca ngợi chị em trong xã. Ngoài sự ủng hộ về tinh thần, các chị em còn nhận được sự hỗ trợ về vật chất của Quý Tín dựng nhân dân Thanh Tân và nhiều cá nhân để động viên các chị em trong những ngày lao động. Đây là nguồn động viên kịp thời để các chị em trong xã tiếp tục có đóng góp xây dựng và nhân rộng tuyến đường hoa. Tính đến nay, tổng tuyến đường hoa do Hội quản lý đã lên tới gần 3km.

Chị Lương Thị Kim Oanh, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện Kiến Xương khẳng định: Thực hiện làm điểm ở xã Bình Định từ năm 2017, đến nay, Hội Liên hiệp Phụ nữ huyện Kiến Xương đã phát động, nhân rộng trong toàn huyện với 33/37 xã, thị trấn thực hiện trồng hoa tại trụ sở UBND xã, đến thờ liệt sĩ và các tuyến đường liên xã với tổng chiều dài trên 20.000m. Đây là một trong những việc làm thiết thực bảo vệ môi trường, góp phần xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh.

Chị Bùi Thị Thơm, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Bình Định

Để góp phần đưa Bình Định sớm trở thành xã nông thôn mới nâng cao và nông thôn mới kiểu mẫu, Hội Liên hiệp Phụ nữ xã đã tuyên truyền chị em thực hiện tốt phong trào "5 không, 3 sạch", chỉ đạo 8/8 chi hội đăng ký chọn các tuyến đường do phụ nữ tự quản với gần 20 tuyến đường chủ yếu là trồng hoa mười giờ, hoa chanh táo và các loại cây cảnh làm đẹp. Đặc biệt, từ tháng 6/2019, mỗi khẩu ở Bình Định đóng góp 10.000 đồng để cải tạo, chăm sóc các tuyến đường hoa, tạo cảnh quan, diện mạo mới trong toàn xã.

Chị Lê Thị Vinh, Chủ tịch Hội Liên hiệp Phụ nữ xã Vũ Công

Sau thời gian thực hiện làm điểm ở Chi hội Phụ nữ thôn Thái Công Bắc với tuyến đường hoa dài 600m gồm các loại hoa như chiếu tím, cúc Đà Lạt, sam, dứa cạn, Hội đã vận động chị em tự nhân giống để trồng ở các thôn. Đến nay, mô hình đã triển khai trên toàn xã với chiều dài khoảng 2.000m. Về đẹp với các loài hoa khiến ai đi qua cũng phải ngoái nhìn như muốn níu chân khách ở lại.

Bà Trần Thị Minh Lương, thôn Thái Công Bắc, xã Vũ Công

Từ khi có đường hoa, tôi thấy yêu xóm, yêu làng hơn, đường về nhà sau một ngày lao động mệt mỏi dường như ngắn hơn nhiều. Vui hơn là tình trạng vút rác bừa bãi đã chấm dứt. Người người, nhà nhà ý thức hơn trong việc dọn dẹp vệ sinh, biết nhắc nhở nhau chăm chút, giữ gìn cảnh quan, môi trường sáng - xanh - sạch - đẹp.